

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, szombat 1910. december 17.

286 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telephelyszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Égész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Közöny és fásultság.

(o.) Nem látunk mást a közélet arénájában közönyt és fásultságnál. Az a kis lendület, mely az utóbbi években mutatkozott, teljesen ellapult s ma oly érzéssel járjuk be a közélet tereit, mintha valami kietlen homok-sivatagon járnánk. A mi a szemhatár előtt áll, az se hegy, az is csak zátony. Melabus, gondokba borult emberek járnak-kelek. Rémes, eddig nem ismert gondok tépik a család-apa szívét, lelkét. Az élet annyira megdrágult, a fényűzés oly hatalmat vett rajtunk és olykor esztelen igényeinknek annyira hatalmában vagyunk, hogy idegeink szétpattanásig, az elme elborulásáig nyomja agyunkat a gond s ezt a sötét körtünetet mással, mint a nehéz életgondok vívásával, megokolni nem tudjuk.

Mi más volt a régi udvarházak erkölcsé, szemben a mi felmagasztalt, túlértékelt modern vagy hipermodern felfogásunkkal. Bizony anyáink a kartonban vigabban mulattak, mint mi a kreppdesinékben és apáink boldogabbak voltak, mint mi, akik az argentinai húsért sápitozunk.

Mi lenne a kivezető?

Meline azt mondja: Visszatérés a faluhoz, ami gondolatanyagunkra vonatkoztatva ennyit jelent: visszatérés az egyszerűséghez. A nivelláló kultúra azonban nem engedi. Ma már a haladás jegyében a falu is imitálja a várost, a kisvárosok nagyvárosi állűrökkel kápráztatják magukat és másokat és itt van a bűnös, a fényes főváros, melybe, mint a mohamedánok Mekkába, vágyik az, aki a vidéken jól él és vágyik az, akinek egzisztenciája lezúllt már a vidéken, vagy zúllóban van.

Egy rettenetesen dekomponált társadalmi fejlődés zürzavarában élünk, s rettegve nézzük, hogy erkölcsi világunkat, hogy döntőgeti ez a zavaros eszméramlat, melynek még törekvései végcélját se sejtjük, nem hogy azt meg tudnók állapítani, hogy e célokból mit hajt keresztül?

De mindenesetre a legnagyobb megdöbbenéssel látjuk a közöny és fásultságnak ijesztő terjedését. Ott tartunk már a pusztaszentorinyai gányó sajtó szerű filozófiájánál: Valahogy csak lesz, mert úgy, hogy sehogyse legyen, még nem volt. Ez a homályos megnyugvás a jelenben s jövőben és a fatalizmus tölthet el csak némi megnyugvással, mert minden, amit ez a róhanó felkotor, mozgat, ostromol, dönt, gunyol és neveléssé tesz, — ami eszményeink tárgya, szellemi tartozékunk: nevelés, előítélet, megszokás és ragaszkodó szeretet növelték meg bennünk.

Aztán mi még csak megvagyunk a megvedlett, régi fénytől megfosztott eszményeinkkel, de féltjük az új generációt, az utána következőt, melynek az erkölcs nagy talizmánjait az életharcban nem adják meg. Már addig is rémületesen sokat rontottak a modern-

ség vagy mondjuk tan helyisebben, a modernség firmájával becsempészett „eszmék“ a lelkeken: de hogy, ha ez a forrongás tovább tart és a kornak tévedt racionalizmusa csakugyan lerombol minden erkölcsi intézményt, — mi lesz ami az embert küzdésre és bizvabizásra ösztönzi, lelkesíti? Valóban ezt nem is sejthetjük.

Közönyünk és fásultságunk pedig akkora, hogy az is egyik életelvünk: utánam az özönvíz. Minden kor nagy erőbeli tartalékokat hagy meg az utókorra, — mi pedig azt mondjuk, hogy mit törődöm én az utánam következőkkel, csak én fussam meg minél kellemesebben az élet útját. Csak ez a vágy is sikerülhetne! De mily kevésnek sikerül és akik felé irigykedve tekintetünk, akiket az élet nektárából állandóan inni látunk, akik az élet illatos rózsáira hajlítják fejüket: azokat is megrokknva látjuk az életnek olykor közbeeső stációján, amint azt hirdetik közönnnyel és fásultsággal: hogy bolond az élet.

Az élet pedig nem bolond. Rá kell jönni mindenkinek, hogy van az embernek két nagy java: a munka és az erkölcs. Akiben e kettő hiányzik: a munkaszeretet és erkölcsi eszmények, az lehet csak sivárlelkű, unatkozó, az életundor betege. Végső konklúzióink tehát az, hogy a munkaszeretet — ez van ebben a fásult, közönyös korban letűnőben; sokan azt hiszik, hogy a munka az emberből rabszolgát teremt, pedig az teremti a szabad embert s egyedül véle tűrhető az élet!

UJDONSÁGOK.

— A községi választói névjegyzék. Még csak holnap tizenhetedikén és hétfőn tizenkilencedikén lehet a városházán közszemlére kitétt jövő évi községi választói névjegyzék ellen felszólalni. Figyelmeztetjük tehát magyar honfitársainkat, hogy a nevezett napokon a délelőtti órákban okvetlenül meggyőződést szerezzenek arról, vajjon a névjegyzékbe fel vannak-e véve. Esetleges felvilágosításokkal lapunk szerkesztőseje is szolgál.

— A Kuria és a fiumei képviselőválasztók névjegyzéke. Tegnap számunkban már közöltük azoknak a vasuti alkalmazottaknak a névsorát, akiknek a fiumei választói lajstromba való felvételét a Kuria elrendelte. A beadott fellebezésekre érkezett kuriai végzés folytán a vasutasokon kívül még a következők veendőek fel a képviselőválasztók sorába: Hajdu Vilmos vámtiszt, Werner Rezső dohányraktári ellenőr, Gombos Gerzson, Neufeld Jenő pénzügyi számtiszt, Sterneczky Lajos dr. pénzügyi fogalmazó, Apor Győző vámtiszt, Mankó Hektor dr. ügyvédjelölt, Beiszmann Antal, Katics Antal és Pálinkás Béla állami tanítók, Mircsov Antal, Brkljacics János, Durny János, Kanter János, Kertész Béla, Purpringer Jenő, Caltian Sándor, Saly Aladár, Heinrich Rezső, Pataky Antal, Bahorich Ferenc, Heinczl Róbert, Petrlich Boldizsár,

Brunner István, Mihelich Lajos, Mladenicz Benjamin, Schibaly Géza és Banachovith Simon posta és távirida tiszték és altiszték, Engel Mór, Eichenbaum Samu, Gyulai József, Leitner Samu és Zoltán Armin, az Adria kivándorlási osztályának tisztviselői, br Brandenstein Ottó, Rozner István, Boros Lajos, Körmeny Ferenc, Sablich Modest, Horn Izidor, Szekeres Mihály, Pavessich Miklós, Katvich Péter, Jurkotich Raimund, Jellichich Mihály, Kanjer György, Uratorin Ede, Grzeta Miklós, Skomerza Simon, Bessek Imre, Babich János, Spanyol Péter, Colan Marius, Vojvodich Miklós, Rapics Mihály, Czár Márton, Miskulin István és Baffo János a tengerészeti hatóság tisztviselői és altisztjei, Jókay Sándor dr. és Celligoi Nándor dr. törvényszéki jegyzők, Bereznay Imre, kir. ügyészégi hivatalnok, végül Fletzer Árpád, Potosnjak Jakab, Pressich Antal, Tomasich Ferenc, Pucek Imre, Letcovich János és Cergnar Bertalan háztulajdonosok.

— A szinügyi bizottság ülése. A Szinpartoló Egyesület intéző bizottsága és szinügyi választmánya Fest Aladár királyi tanácsos elnöklésével tegnap gyűlést tartott. A folyó ügyek elintézése utáni beható megbeszélés tárgyát képezte az a kérdés, hogyan biztosíthat az egyesület magának hozzászólási és véleménynyilvánítási jogot a szini kerület igazgató választásánál. Az értekezleten egyhangulag elhatározták, hogy az egyesület kéri fogja a minisztériumot, hogy részére a kerületet közösen érdeklő ügyek bizottságában a fiumei szini évad tartamának megfelelő számú helyet biztosítson.

— Házasság. Kerényi Andor államvasuti mérnök holnap déli tizenkét órakor tartja meg Clotilde Superiore utcában levő református imaházban esküvőjét Balpataky Ilona kisasszonnyal, Balpataky Zsigmond állomásfőnök máv. felügyelő leányával.

— Bánó Jenő fiumei felolvasása. A Fiumei Szabad Liceum Egyesületben pénteken és szombaton este Bánó Jenő, Mexicó köztársaságra budapesti főkonzula, Bánó, volt magyar képviselőházi alelnök fia, fog felolvasást tartani Mexicó történetéről, kereskedelméről és iparáról. A felolvasásnak különös érdekessége, hogy a főkonzul, aki mintegy két évtizede a magyar királyi államvasutak fiumei forgalmi főnökségének volt a főnökhelyettese, személyes tapasztalatairól fog beszámolni, mert a máv. szolgálatából való megválása után sokáig élt Mexikóban mint kávéültetvényes. Meg is szerzte a mexikói állampolgárságot és mint ilyent köldötte ki őt a mexikói kormány budapesti főkonzulnak.

Bánó két felnőtt fia ma is künn él Mexikóban, előkelő pozícióban. A pénteki felolvasás fél hétkor, a szombati pedig a kereskedőkre való tekintettel fél kilenckor kezdődik.

— A tolvajnö fufangja. Miletich Jozefa háziasszony tegnap reggel szokása szerint eltávozott Torretton levő lakásáról s bevásárolni ment. A lakásban csak tíz éves cselédje és kicsiny gyermeke maradt. Alighogy Miletichné eltávozott, belépett a lakásba egy Trinaistich Mária nevű huszonnégy éves környékbeli tejelárusító asszony, aki Miletichnének ismerőse.

A tejesasszony Miletichné nevében azt mondta a cselédnek, hogy menjen egy kicsit sétálni a gyermekkel. A cselédleány mit sem sejtve elment. Amikor Miletichné visszajött, akkor egyedül találta a lakásban a tejelárusító asszonyt, aki tőle, mint ismerősnőjétől valamit enni kért. A háziasszony eledellel kínálta és a tejesasszony, miután étkezett, elment. Mikor Miletichné délután valamit keresett a szekrényében, észrevette, hogy abban turkáltak. Csakhamar felfedezte azt is, hogy hiányzik száz korona értékű aranyórája is. Gyanuja rögtön a tejesasszonyra irányult, aki ellen feljelentést tett a rendőrségen. Említésreméltó, hogy Trinaistich Mária már egyizben büntetve volt lopásért. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Elfogott betörő.** Megirtuk, hogy Puzel Rezső kocsisnak, amíg tegnap éjjel gazdájának a Belvederen levő istállójában aludt valaki elvitte összes ruhaneműjét. A rendőrségnek még tegnap este sikerült letartóztatni a tolvajt, aki büszkén sétálgatott a kocsis öltözetében egyik mozgófényképszínház előtt. A tolvaj Maricich György tizenöt éves novii illetőségű suhanc.

— **Dolgoznak a tolvajok.** Ismeretlen tettesek tegnap délelőtt behatoltak Kiselo Mária harmincyolc éves mrkopalji illetőségű asszonynak a Via San Viton levő lakására. A tolvajok azonban póruul jártak, mert csak kisebbértékű fehérneműt és másfajta ruhadarabokat vihettek el.

— **A kereskedelmi iskola felhívása.** A fiumei állami felső kereskedelmi iskola igazgatósága felkéri az intézet (kereskedelmi akadémia) volt tanulóit, kik ezen intézetben érettségiztek, hogy jelenlegi állásukat illetőleg foglalkozásukat vele közölni sziveskedjenek.

— **Fiatál bűnösök.** S. Umberto és G. Péter tizenhárom éves gyerekek ez évi június elsején a Via Edmondo de Amicisen levő városi elemi iskola néhány osztályába, az iskola szolga távolléte alatt betörték és a szekrényekből különféle iskolaszereket vittek el. Az elfogott tolvajok bevallották, hogy a tettet Orasen Guido nevű társuk felbujtására követték el. Orasen ellen fiatal kora miatt nem lehetett eljárást indítani, ellenben két másik társát december 19-én vonják felelőségre a törvényszéken.

— **A zónadijszabás reformja.** Az Államvasutak igazgatósága, mint azt régebben megirtuk, a személyszállítás díjtételeinek felemelésével foglalkozik. Marx János, az Államvasutak elnökének rendeletéből többféle terv kidolgozásához hozzá is fogtak. A munka javarésze már elkészült, de a statisztikai anyag feldolgozása még néhány hetet igénybe vesz. Mihelyt ezzel elkészültek, Marx János elnök Hieronymi kereskedelmi miniszter elé terjeszti az Államvasut személyszállítási díjtételeinek felemelésére vonatkozó terveket.

— **Sőküldemény Kamerunba.** Lapunk tegnapi számában megirtuk, hogy a Theresia Dall norvég hajó ötszáz tonna kősót szállított a nyugotafrikai Kamerun német gyarmatba. Megjegyeztük egyúttal azt is, hogy évtizedek óta hasonló sószállítmányt a fiumei kikötőből nem exportáltak. Most arról értesülünk, hogy a kősót a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság szállította, mely tudvalevőleg a Magyar Királyi Sójövedék Vezérigynöksége. A sórakománnyal a nevezett intézet újabb piacot teremtett a magyar sókivitelnek.

Említésre méltó, hogy a szabályos tégladarabokba vágott kősót Kamerunban pénz gyanánt használják.

— **Az olajgyár terjeszkedése.** A Hungária Magyar Növényi Olajgyár Rt. (Fiume), amely nagyobb növényolajgyárat létesített és amelyet a kormány már eddig is a befektetett tőke 25 százalékaának megfelelő államsegélyben részesített, üzemét most 500.000 K újabb befektetéssel ki akarja bővíteni és az államsegélynek megfelelő arányban való felemelését kérte a kormánytól. A vállalat hordógyárat is akar létesíteni 300.000 K befektetéssel.

— **Villamos üzem a magyar vasutakon.** Beavatott forrásból értesülünk, hogy a keres-

kedelmi miniszter utasítására tanulmányokat és előmunkálatokat végeznek az állam vasutak egyes vonalain, azok villamosüzemre való átalakítása ügyében. A minisztériumban már kész tervezetek is fekszenek, amelyeket nem-sokára felülvizsgálunk, hogy a megvalósulásra előkészítsék őket. Hieronymi miniszternek komoly szándéka, hogy néhány jelentősebb vonalon, ahol a villamos üzemet a műszaki körök célszerűnek és kívánatosnak tartanak, azt meg is valósítsa. A helyzet ma az, hogy az ország különböző részein még nincsenek olyan nagyszabású villamosművek, amelyeket a vasutvonalak villamosításánál föl lehetne használni. Az utóbbi időben több helyütt készül a magántőke a vizierők kihasználásával központi villamosműveket fölállítani. Így az Adriatique Elekicité Zengben állít ilyen művet, amely a Károlyváros—fiumei vonalrészén szolgáltatná a szükséges áramot. Nagyváradon a Dragan vizesésének fölhasználását tervezik ilyen célból. Az erdélyi vonalrészek villamosüzemre való átalakítását a mezősegyi földgáz felhasználása fogja siettetni. A pénzügyminiszter ezt már jelezte is egyik parlamenti felszólalásában. A tervek megvalósulásához azonban idő kell. Idő és tőke.

— **Osztrákok és a magyar iparpártolás.** Az ipartanács hosszú szünet után a napokban ülést tartott, melyen letárgyalt néhány alapítási tervet. Egy pár új ipari vállalat van alakulóban, ezeknek állami segítyezéséről volt szó. A koalíció alatt serényen folytatott iparpártolás most már második esztendeje, hogy stagnált. Sem 1909-ben, sem 1910-ben nem tartott ülést az ipartanács, eltekintve ettől a pár nappal ezelőtt lefolyt tanácskozástól. Egyik bécsi újság örömmel köszönti ebből az alkalmából a magyar állami iparpártolás „alkonyát”. Az ipartanács majdnem két éves pihe-nésében biztos szimptomáit látja annak az új szellemnek, mit Khuen és Hieronymi hangoztattak már hónapokkal ezelőtt, kik az állami szubvenciókkal üzött visszaélések miatt új iparpártolási eszközökkel óhajtanák a magyart ipart felsegíteni. Megnyugvással konstataja a bécsi lap, hogy nem kell félnie az osztrák iparnak, a Khuen-kormány nem sokat törődik ezzel az egész akcióval és a valamikor nagyhangon hürdetett magyar állami iparpártolás ime semmivé foszlik. Azt hisszük, hogy legalább is korai az osztrákok öröme. Az osztrák iparosokat nem kell különösebb módon bátorítani, de a magyar ipar fölött sem szükséges sajnálkoznunk, mert épen a most záruló esztendőben minden irányban hatalmas fejlődést mutatott a magyar ipar. Jóllehet az ipartanács csak egy ülést tartott.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi, részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Andrássy” magyar gőzös Valenciából, 400 zsák paprikával, 260 hordó olajjal, 370 hordó kókuszolajjal és 630 zsák vegyes áruval. „Szent István” magyar gőzös Glasgowból 360 drb. varrógéppel és 600 hordó olajjal. „Luciano Campasi” olasz gőzös Velen-céből üresen. „Aurora” olasz gőzös Licatából 630 tonna kőszénnel.

Indult: „Andrássy” magyar gőzös Valenciába 280 tonna fával, 40 tonna cukorral, 10 tonna babbal és 10 tonna ásványvízzel. „Therendal” norvég gőzös Kunokriba, 550 tonna sóval. „Giustizia” olasz gőzös Catániába, 650 tonna fával. „Fabbricotti” olasz vitorlás Ancónába 300 tonna kőszénnel. „Aghios Nicolas” görög vitorlás Piraeuszba, 700 tonna fával. „Split” osztrák gőzös Makarskába 60 tonna tengeri fűvel, 10 tonna fával és 50 üres hordóval.

— **Katonazene.** A Deák-szállóban holnap szombaton este a Jellasics gyalogezred zenekara fog hangversenyezni. A belépti díj ötven fillér. Kezdeté 8 órakor.

— **Lussinpiccoló és Lussingrande vendégei.** Lussinpiccoló fürdő- és üdülőhelyet november 19-étől december 9-éig összesen 123 fürdővendég látogatta meg.

Lussingrande fürdő- és üdülőhelyet pedig november 22-étől december 6-áig 21 fürdővendég látogatta meg.

— **Az osztrák szabadhajózás fejlődése.** Az osztrák Lloyd az utóbbi időben tárgyalásokat folytatott a Navigazione Libera Triestina céggel, bizonyos érdekközösség létrehozása végett. Ezek a tárgyalások kedvező eredménnyel jártak és ennek következményeképpen az Osztrák Lloyd már legközelebb át-

engedi a Navigazione Libera-nak a Moravia, Istria és India nevű gőzhajóit, melyeket eddig a brazíliai forgalomban használt. A hajók értéke fejében az Osztrák Lloyd 1 millió K névértékű részvényt kap a Navigazione Libera-tól, mely evégből már legközelebb 4 millió K-ról 5 millió K-ra fogja felemelni alaptőkéjét.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, dec. 16. A képviselőház mai ülésén Berzeviczy Albert elnököl.

Harmadik olvasásban is elfogadják a tegnap letárgyalt javaslatokat. Ezután folytatják a fehér foszfor használatának tilalmáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Hegedüs Kálmán előadó örömét fejezi ki hogy a Ház pártkülönbség nélkül felismerte a javaslat szociálpolitikai fontosságát.

Abrahám Dezső a zárószó jogán határozati javaslatának elfogadását kéri.

Hieronymi ellenzi a határozati javaslat elfogadását s kéri, hogy a törvényjavaslatot fogadják el. A Ház erre így határoz, Abrahám határozati javaslatát pedig elveti. Következ-

zik a bírák és ügyészeknek az igazságügyminisztériumban való ideiglenes alkalmaztatásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Várady Zsigmond előadó ismerteti a javaslatot s kéri annak elfogadását.

Nagy Emil a sajtótörvény reformját sürgeti. Az ügyvédi kamara tegnapi ülése is azt igazolja, hogy erre szükség van. Kívánja a sajtószabadságot.

Az elnök erre az általános vitát bezárja.

Székyel igazságügyminiszter igéri, hogy a visszasajtvizonyokon változtatni fog. A reformról szóló törvényjavaslat már munkában van, a részletekről azonban nem adhat felvilágosítást.

Várady azt állítja, hogy a sajtó elfajulása ellen csak a becsület terén való szigorubb szabályokkal lehet védekezni.

A Ház erre a javaslatot részletet is elfogadja. Most áttérnek a szerb kereskedelmi szerződés tárgyalására.

Az ülés folyik.

Héderváry és Lukács Bécsben.

BUDAPEST, dec. 16. Héderváry miniszterelnök hoinap, Lukács pénzügyminiszter pedig ma délután Bécsbe utaznak.

A volt bán rangemelésé.

BUDAPEST, dec. 16. A képviselőház folyosóján hire járt, hogy a király Rauch Pál báró, volt horvát bánat grófi rangra emeli.

Visszavont petíció.

BUDAPEST, dec. 16. Kazy József államtitkár sátoraljauhelyi mandátuma ellen Buza Barna pártjától benyújtott petíciót ma visszavonták.

Izgató vándortanár.

SOPRON, dec. 16. A rendőrség letartóztatta Heinz Vilmos bécsi vándortanárt, aki az egész Dunántul németiségét elárasztotta a magyarok ellen lázító tartalmu füzetekkel. Heinzet szabadságvesztésre és annak kitöltése után az egész ország területéről való kitiltásra itéllék.

Szerelmes gyermekek

öngyilkossága.

MAKÓ, dec. 16. Joó József gazdag földmives tizenhét éves fia és Gyöngye Mariska tizennégy éves urileány a tánciskolában egymásba szerettek. Minthogy nem lehettek egymáséi, a fiu rábeszélésére elhatározták, hogy megválnak az élettől. A fiu tegnap, mikor a tánciskolából a leányt hazakisérte, előbb őt, azután magát lőtte agyon. Az eset mélyen megrendítette a város lakosságát.

Tömeges visszavándorlás.

BARCS, dec. 16. Az egész környék tele van Amerikából érkezett visszavándorlókkal, akik a napokban érkeztek haza. A visszavándorlás egyre tart és olyanok is hazajönnek, akik már tizenöt évig voltak künn Amerikában. Az illetékes hatóságok megállapították, hogy a visszavándorlásnak az az oka, hogy Amerikában a megélhetési és kereseti viszonyok nagyon megrosszabbodtak.

Amerika fegyverkezik.

WASHINGTON, dec. 16. A vezérkari főnök a képviselőház hadügyi bizottsága elé memorandumot terjesztett, amelyben rámutat arra, hogy az unio nincsen kellőképp védve külső támadás ellen. A memorandum rámutat arra, hogy több tüzérségre, több táborigépre és nagyobb mennyiségű lőszerre van szükség. Végül kéri az állandó hadseregnek 80,000-ról 100.000 főnyi létszámra való emelését.

Huszonhárman a hullámsirban.

HAMBURG, dec. 16. A „Palermo“ nevű gőzös egy madridi távirat szerint Villa Garcia közelében megfeneklett. Tizennyolc főnyi legénysége és öt utasa a vízbefut.

Mi történik Braziliában?

LONDON, dec. 16. Braziliából semmiféle hír sem érkezik, mert megszakadt minden távirati összeköttetés. Sok vállalat, melynek Braziliában érdekeltsége van, távirati kérézősködéseire sem kap választ, amiből arra következtetnek, hogy Braziliában aggasztó dolgok történnek.

Uj szerkezetű Dreadnought.

LONDON, dec. 16. A „Motorboot“ című technikai folyóirat közli, hogy a folyó évben vagy a jövő évben építendő egyik Dreadnought hajót 12,000 lóerős motorgépekkel fognak felszerelni. Ezek 21 csomónyi sebességet tesznek lehetővé és nyersolajjal fűtetnek. A gépek legmagasabb pontja meglehetősen mélyen van a vízvonaltól, miáltal sérthetetlenek maradnak. A megtakarított helyet fűtőanyag felvételére használják.

Nyilt-tér*).

Magyar kir. tengerészeti hatóság.

8042/910. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az urinji mólónak 16.0 méterrel való meghosszabítása körül végzendő munkálatok biztosítására a m. kir. tengerészeti hatóság 1910 évi december hó 27-én déli 12 órakor műszaki osztályánál zárt ajánlati versenyárgyalást tart.

A vonatkozó zárt ajánlatok az ajánlati előmértékkel együtt „Ajánlat az urinji mólónak 16.0 méterrel való meghosszabítására“ jelzéssel ellátott, lepecsételt borítékban és ivenkint egy koronás bélyeggel ellátva a kifizető napon délelőtti 11 óráig a hatóság segédhivatali igazgatójánál nyújtandók be; később beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatokhoz az ajánlati összeg 5 százaléknak megfelelő bántéppénznek valamely állami adóhivatalnál való letételéről szóló nyugta csatolandó.

A szóban levő munkára vonatkozó tervek, a kötendő szerződés mintája és ennek kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek a hatóság műszaki osztályánál a hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati és az ajánlati előmérték költségvetési minta a hatóság segédhivatalánál 3

* E rovatban közlöttekért a beküldő felelős A szerk.)

koronáért, vagy megfelelő értékű levélbélyegek beküldése ellenében kaphatók.

Fiume, 1910. évi december hó 11-én.

M. Kir. Tengerészeti Hatóság.

Alkalmi ezüstvétel.

13 karátos evőeszközök grm.-ként 13 fillérért. Hal-, pecsenye- és tészta tálcák, csemegetálak grm.-onként 15 fillérért.

Dús választék karácsonyi és ujévi ajándékokban, arany és ezüst ékszerekben, órákban és elsőrendű china-ezüstben

Engelsrath J. ékszerésznél

Fiume, Piazza Dante és Abbazia, Angiolina-fürdő.

„Sans Souci“

elismert legfinomabb, francia minta szerint előállított pezsgő.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante, Gennaro Ossoinack pezsgőbor pince Görz, Főraktár Fiumében: Benvenuto Vezzil-nél Via Lodovico Kossuth. Árjegyzék ingyen.

Jó házból való 14-15 éves fiu tanulóknak felvétetik

Gang Oszkár épület- és műlakatosnál, Vicolo Pomerio.

Keleti utamról hazaérkezve magammal hoztam

néhány száz darab valódi perzsa és szmirna szőnyeget s török himzéseket.

melyeket rendkívül olcsón árusítok.

Szekulesz-féle japán áruház
Fiume, Via Alessandrina.

Karácsonyra bőrös malacok
ujévre szopós malacok

legelőnyösebben
Szathmáry hentesnél szerezhetők
be, Fiume Via Germania 1.
Telef. 11-72. Telef. 9-87.

Karácsonyi és ujévi

ünnepek alkalmával leszál-
litott árakon mindennemű zseb-
és fallórak, valódi és dublé arany-
ékszerek és gramofonok

részletfizetésre is kaphatók.

Órák és gramofonok javítását olcsón vállalom el.
Gramofon lemezek 25 cm. nagyságban 3-4 kor-ért.

VERMES E. órás és ékszerész, Viale Deák.
Dohánygyár mellett.

Sima Károly

Fiume, Vicolo dell'Ospedale 4. sz.

Elvállal diszfestészeti, szoba-
festő és cimfestő munkálatokat,
valamint bútor- és bádofénye-
zést. Mérsékelt árak. Pontos
kiszolgálás.

Elutazás miatt**azonnal eladó**

teljes villaberendezés u. m. 3
uj komplet hálószoba, konyha-
berendezés és egy női kerékpár
Tihanyiné-nál, Abbazia Villa
Adelina (a villa Stefi mellett).

**Karácsonyi és ujévi ajándékok!
Kerekes korcsolya (Rollschuhe)**

gyermekeknek és felnőtteknek minden árban.

-0-0-

Játékszerek, társasjátékok, alpacca és chinaezüst
árak. Bördíszmü és müipari cikkek

Igen olcsó, szabott árak.

REICH SÁNDOR - FIUME, CORSO

Tiring-ház.

Használt bútor eladása

Jó állapotban levő bútorok olcsón eladóak
esetleg részletfizetésre is

Herskovich kereskedő Fiume, Via Germania 4.

„BRISTOL“**szálloda, kávéház és étterem**

Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobával, kitűnő kávéházzal és étteremmel. Izletes magyar, német és francia konyha, legjobb minőségű fajborok és pezsgők, valamint kávéházi italok állanak a t. vendégek rendelkezésére

Bel- és külföldi lapok.

Figyelmes kiszolgálás.

Az étteremben és a kávéházban előfizetések mérsékelt áron fogadtatnak el.

Tulajdonos: Ruzich György.

A karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából.

Cukorka különlegességek, karácsonyfadiszek, csemegék, borok, pezsgők előnyös árak mellett kaphatók.

Moravetz K. - Fiume

Corso, és Via Lod. Kossuth a Royal-szálló mellett.

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas étterem, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

Fehérnemű és Uridivat

csecsemő fehérnemű stb. raktára.

VUJA M.

Telefon sz. 74. FIUME Via Adamich.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEAK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként **KOVÁCS JÓZSEF**
jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hang-
versenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Morgenstern Boris

Via Fiumara 2, az Edison mozi mellett.

Nagy választék
karácsonyra és újévre arany- és
ezüst zsebórákban, fali stb. órák-
ban, gyűrűk, láncok, szivarkatárcák s egyéb
ékszerekben. Aki 20.— koronáért vásárol
nálam, ingyen kap egy remek „Harang”
ébresztő órát.

Mindennemű
kézimunka,

valamint előnyomások, és
elkezdett himzések, ugy-
szintén női dísz tárgyak
és női fejdiszkekői óriási
választék.

Kérem áruim megtekintését minden vételkényszer nélkül.
WEISZ és TÁRSA, FIUME, VIA ADAMICH (Európa-szállóép.)

ZONGORA-TEREM
FIGLIO di G. POTOSNJAK
FIUME, VIA DEL PORTO 1. I. em.

Elsőrendű **zongorák** mérsékelt árakon
készpénzben és részletfizetésre. — Zongora
csere, javító és kölcsönző intézet.

BROTT LAJOS

vegytisztító és ruhajavító intézet
Fiume, Vicolo della Germania 1. sz.

SZABO VIKTORIA MOSODÁJA

Via Serpentina 20. sz.

Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tözsdében

▼ **Marólug nélküli kézi mosás.** ▼
▼ Mindenféle női piperék, férfi-ing, ▼
▼ gallér, kézelő stb. a legpontosabban ▼
▼ :: elkészítve házhoz szállítatnak. :: ▼

A karácsonyi és újévi ünnepekre höl-
gyeknek a legszebb ajándék a

kézimunka

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legdisze-
sebbig megkezdett, kész és előrajzolt mun-
kákban a legolcsóbb árakon. Urak részére
mellények, mappák és dobozok minden célra.
Fehérneműek teljes menyasszonyi kelengyék-
hez vászonból és chiffonból. Szíveskedjék fen-
tiekre meggyőződni. Mintákat házhoz küldök.

Fiume Kossuth Lajos-utca 24. sz.

Mischi Ida.

A via delle Pille 1. sz. alatt a Grande kávéház mögött
levő előnyösen ismert

Söracsarnok

Kitűnő zónareggeli mely áll: pörkölt, gulyás vagy
trippe, egy pohár sör s egy kenyérből
50 fillér.

Számos látogatást kér **Habetler Lajos**
a Magyar Vendéglő
volt főpincére.

Nagy Bazar az „Olcsóság”

Vellico Natale = Fiume.

::: A Scarpa-tér és Fiumara sarkán. :::
Nagy választék mindenféle gyermekjátékból jutá-
nyos árakon.

25

kor.-ért

készül saját műhelyemben egy férfi öltöny, felöltő vagy télikabát
finom gyapjuszövetből, a legújabb divat szerint

Kardos Ármin férfiszabó, Budapest

VII., István ut 14.

Vidékre mértékvétel-utasítás és posztó minták bérmentve küldetnek.

Uj cselédközvetítő

iroda nyílt meg az Andrásy-
utca és Remai-utca 4. számú
ház sarkán.

Szives megbízásokat kér

Telef. 12-69.

Bratusa Károly.

Uj. Uj. Uj.
Aki olcsó és szép
karácsonyi és
újévi ajándékot
akar venni az
keresse fel

Krausz M. órás és ékszerész

üzletét a Via Ciotta 1. sz alatt
hol 20 koronán felüli vásárlásnál ingyen
kap bárki egy 60 cm, nagyságu fény-
kép nagyítást bármely fénykép után, csu-
pán a passepartout-ért fizet 3 koronát.

Rosenfeld Márk
asztalos mester

Fiume, Vicolo dell' Ospedale 4. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát,
úgyszintén javítások is pontosan és lelki
ismeretesen végeztenek el. Régi bútorokat,
ajtókat és kapukat szabadalmazott mód-
szerrel teljesen újjáalakít.

Meghívásra azonnal házhoz jön! - Mérsékelt árak!

Wellmann Testvérek

Fiume.

Via del Pozzo 2. Telef. 1215. és 1216.

Ajánlják nagy raktárukat házi és konyhaberendezési
tárgyakban. Berndorfi tiszta nikkell, — tiszta alumi-
nium, — bádognománc- és öntött zománc edényekben,
balance és tizedes mérlegekben stb. — Takaréktűzhe-
lyek és kályhák, kályhavédők, kályhalemezek széntartók
és kályha felszerelések. mindennemű szerszámok.

Szolid kiszolgálás. Legolcsóbb árak.

SIMICZEK L.

● FIUME, ●

Corso 24.

Corso 24.

Dus választék női és férfi
arany, ezüst és fémárakban,

valamint óraláncokban,
nyakláncokban, fülbeva-
lókban, arany mell- és
nyakkendőtükben stb.

Olcsó árak.

Javítások gyorsan eszkö-
zöitetnek.

AURORA kávéház
Venece Szt Márktér

Kitűnő fagyalt, tea kávé, cso-
koladé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

Kiránduló társaságoknak és
iskoláknak olcsóbb árak.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

Via Governo 2. II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás
(manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations
massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltá-
volítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállal-
tatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában
is elvégeztenek.

Telefon 41-89.

Hungária Penzió

::: Lussingrande :::

Magyar ház modern kom-
forttal. - Napi ellátás 6 ko-
rona. - Kitűnő konyha.

Tulajdonos: özv. Seress Imréné.